

Vuoden 2025 valtionosuudet ja kotikuntakorvaus

Kaupunginhallitus 03.02.2025 § 40
5730/02.03.03/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva
puh. 044 718 2788
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus:

- a. merkitsee tiedoksi vuotta 2025 koskevan
 1. päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksista
 2. päätöksen kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta ja
 3. valtionosuuksien maksatuserittelyn
- b. ja päättää, että päätöksiin ei haeta oikaisua.
- c. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta on päättänyt hakea oikaisua Kuopion kaupunkia koskevaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen esittävän taiteen (teatteri-, tanssi- ja sirkustaide) toimintayksiköiden henkilötyövuodet ja yksikköhinnat vuonna 2025.
- d. Muilta osin kaupunginhallitus merkitsee opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätöksen tiedoksi ja päättää, että päätökseen ei haeta oikaisua.

Päätös

Merkitään, että taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva oli läsnä pykälässä vastaamassa kysymyksiin ja hän poistui kokouksesta ennen pykälän päätöskäsittelyä.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Valtiovarainministeriö on 19.12.2024 tehnyt päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2025. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 19.12.2024 tehnyt päätöksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetuista valtionosuuksista vuodelle 2025.

Kaupungille on päätöksien perusteella myönnetty valtionosuuksia yhteensä 46,6 miljoonaa euroa seuraavasti:

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta myönnettiin Kuopion kaupungille 30,5 miljoonaa euroa, johon sisältyy verotuloihin perustuva valtionosuuden tasausta 24,3 miljoonaa euroa.
- Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta myönnettiin 12,2 miljoonaa euroa.
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta myönnettiin 3,8 miljoonaa euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden laskentatekijät painottuvat kunnilla ikärakenteen nuorimpiin ikäluokkiin sekä mm. koulutustaustaan ja asukastiheyteen. Kuntien valtionosuuksista vähennetään myös perustoimeentulon rahoitusosuus.

Hyvinvointialueiden rahoitukseen liittyvät lopulliset laskelmat erilaisten korjausten ja oikaisuvaatimusten vaikutusten jälkeen valmistuivat kesäkuussa 2024. Jälkikäteistarkistuksen vaikutuksia tasattiin vuodelle 2024, mutta kompensaation vaikutus peritään kunnilta takaisin vuosina 2025-2027. Kokonaisuutena nk. sote-erät vähentävät Kuopion kaupungin valtionosuutta - 20,6 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu talousarvioon 2025 sisältynyt valtionosuuksien tuloarvio, valtionosuuspäätöksien mukainen valtionosuus sekä erotus talousarvioon.

Valtionosuudet (1000 euroa)

	Talousarvio 2025	Päätös 2025	Erotus
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, joka sisältää hyvinvointialueiden rahoittamiseen liittyvän siirtymätasauksen ja muutosrajoittimen ja rahoituksen jälkikäteistarkistuksen vaikutuksen sekä kunnille vuoden 2025 alusta siirtyvien TE-palvelujen rahoituksen	6 003	6 201	198
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	24 539	24 340	-199
Verotulomenetyksen kompensaatiot	11 528	12 193	+665
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	275	3 833	+3 558
YHTEENSÄ	42 345	46 567	+4 222

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei anna kuntiin ennakkotietoa tulevan vuoden valtionosuuksien määrästä, toisin kuin valtiovarainministeriö. Kokonaismäärää on mahdollista arvioida Kuntaliiton laskurin avulla ja laskentatekijöitä yhteistyössä opetustoimen kanssa. Vuoden 2025 valtionosuuksien kasvua selittävät pääasiassa annetun perusopetuksen valmistavan opetuksen määrän lisäys, lukio-opetuksen oppilasmäärän kasvu ja yksikköhintoihin tehdyt korotukset. Osin laskentatekijät ovat tälle vuodelle pienentyneet, kuten teatterin ja orkesterin henkilötyövuodet sekä mm. aamu- ja iltapäivätoiminnan tunnit.

Näitä päätöksiä tarkasteltaessa on huomioitava, että valtionosuuslaskelmat eivät ole lopullisia ennen kuin opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa vuoden 2025 valtionosuutta varainhoitovuoden keskimääräisten oppilasmäärien mukaiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä.

Valtionosuudet ovat osa kunnan yleiskatteista rahoitusta. Vaikka niiden laskentatekijöihin sisältyvät mm. kulttuurilaitosten henkilötyövuodet tai kansalaisopiston opetustunnit, ei valtionosuusrahoitus ole korvamerkittyä mihinkään tiettyyn kunnan palveluun. Valtionosuuksiin sisältyy nk. uusia

tehtäviä lukuun ottamatta kunnan omarahoitusosuus, mikä tarkoittaa sitä, että kunnan on myös käytettävä menojen katteeksi sekä palvelutoiminnasta perittäviä maksuja että verotuloja.

Lisäksi valtiovarainministeriö on tehnyt päätöksen kuntien perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2025. Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä voi tällöin olla toinen kunta, valtio, yliopiston harjoittelukoulu, yksityinen tai kuntayhtymä. Kotikuntakorvaus on porrasteinen oppilaan iän perusteella ja saadaan kertomalla perusosa 6-vuotiaiden osalta luvulla 0,61; 7–12-vuotiaiden osalta luvulla 1 ja 13–15 -vuotiaiden osalta luvulla 1,60. Tämän mukaisesti Kuopion kaupunki saa kotikuntakorvauksia 2,0 miljoonaa euroa ja maksaa kotikuntakorvauksia 5,0 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Kotikuntakorvauksen tulot- ja menot sisältyvät kasvun ja oppimisen palvelualueella perusopetuksen käyttötalouteen, mutta ne maksetaan kunnille valtionosuusmaksatuksen yhteydessä kuukausittain.

Kotikuntakorvaukset (1000 euroa)

	Talousarvio 2025	Päätös 2025	Erotus
Kotikuntakorvaustulot	1 191	1 955	764
Kotikuntakorvausmenot	-4 202	-4 968	-766
NETTO	-3 011	-3 013	-2

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 51 §:n nojalla kunnalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle. Valtionosuuksiin liittyvät päätökset ovat valtionosuuslainsäädännön mukaisia ja ei ole ilmennyt seikkoja, joiden vuoksi niihin olisi syytä hakea oikaisua.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt 28.10.2024 vuodelle 2025 esittävän taiteen (teatteri-, tanssi- ja sirkustaide) toimintayksiköiden henkilötöyvuodet ja yksikköhinnat. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta on käsitellyt tämän kokouksessaan 29.1.2025 ja hakee oikaisua päätökseen. Muilta osin opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuspäätöksissä ei ole ilmennyt seikkoja, jotka antaisivat aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi liitteenä. Valtionosuuspäätökset kohentavat kaupungin verorahoitusta. Vasta vuoden edetessä on mahdollista arvioida, mikä vaikutus sillä on koko kaupungin talouteen. Kaupungin talousarvio on laadittu -12,5 milj. euroa alijäämäiseksi.

Liitteet

5730/2024 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2025

5730/2024 Valtionosuuksien maksuerittely 2025

5730/2024 Päätös kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2025

5730/2024 OPM valtionosuus 2025

5730/2024 Vaikutusarviointi Valtionosuudet 2025

